

Module Aanmelding

De module Aanmelding beschrijft de formele aanmelding, het eerste gesprek en de beslissing over toelating tot schuldhulpverlening, inclusief het sturen van een beschikking met een Plan van Aanpak op hoofdlijnen.

© NVVK 2022

Alle auteursrechten en andere intellectuele eigendomsrechten op de inhoud van deze Module berusten bij de NVVK, branchevereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren. Gebruik van en verwijzing naar de bepalingen in deze Module is slechts toegestaan onder vermelding van de bron. De NVVK is niet aansprakelijk voor de wijze waarop niet-leden van de vereniging de bepalingen uit deze Module ten uitvoer brengen.

Doel

De aanmelding heeft als doel de hulpvraag van de inwoner en het moment daarvan te registreren. Na de aanmelding volgt een eerste gesprek/intakegesprek¹ waarna de schuldhulpverlener beslist om de inwoner al dan niet toe te laten tot schuldhulpverlening. Ook verzamelt de schuldhulpverlener informatie die nodig is voor het vervolg: afhankelijk van de situatie van de inwoner is dat een inventarisatiegesprek uit de modules Intake of Crisisinterventie.

Wettelijk kader

De kaders voor de aanmelding volgen uit de bepalingen van:

- de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs);
- het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening (Bgs);
- de Algemene wet bestuursrecht (Awb);
- het gemeentelijk beleidsplan schuldhulpverlening.

Beslistermijnen

De beslistermijnen volgens de Wgs beginnen te lopen vanaf het moment dat de inwoner een aanmelding doet. De eerste aanvraag van de inwoner bij de gemeente, het wijkteam of de partij die namens de gemeente schuldhulpverlening of vroegsignalering uitvoert, geldt als formele aanmelding om toegelaten te worden tot de schuldhulpverlening.

- Het eerste gesprek/intakegesprek moet conform de NVVK Belofte binnen 10 dagen plaatsvinden. De wettelijke termijn is 4 weken na de aanmelding.
- Indien een inwoner positief reageert op het hulpaanbod naar aanleiding van een vroegsignaal, zoals bedoeld in de Wgs, dan dient een eerste gesprek plaats te vinden binnen 4 weken na ontvangst van dit vroegsignaal. Signaalpartners zijn woningverhuurders, zorgverzekeraars en leveranciers van gas, water, energie en stadsverwarming. Op basis van

¹ Bij de wijziging van de Wgs is de term 'intakegesprek' in de aanmeldingsfase vervangen door 'eerste gesprek'. Omdat veel organisaties nog de oude term hanteren, noemen we beide namen.

de experimenteeruimte, zoals beschreven in Wgs artikel 10, kunnen ook andere signaalpartners (tijdelijk) vroegsignalen aanleveren.

- Na het eerste gesprek stuur je een gemotiveerde afwijzing of een toelatingsbeschikking met Plan van Aanpak op hoofdlijnen. Dat moet binnen de termijn die daarvoor in de gemeentelijke verordening geldt, maar volgens de Wgs uiterlijk 8 weken na het eerste gesprek. Je hoeft geen beschikking te sturen als na het eerste gesprek alleen informatie en advies volgt of als de inwoner afziet van verdere hulpverlening (zie p. 8 van de Memorie van Toelichting).
- De totale aanmelding, tot en met het versturen van de beschikking met het Plan van Aanpak op hoofdlijnen, duurt maximaal 12 weken.

Maak de aanmelding laagdrempelig

Het moet voor alle inwoners makkelijk zijn om een verzoek tot hulpverlening in te dienen, zonder extra voorwaarden. Er zijn geen wettelijke eisen aan de manier van aanmelden of de vorm van aanmelding. Ook inwoners die verwachten, of waarvan te verwachten is dat ze in financiële problemen komen, moeten in een zo vroeg mogelijk stadium schuldhulpverlening krijgen.

Beschrijving

Beslis pas na het gesprek over toelating en uitsluiting

Wanneer iemand op basis van de uitsluitingsgronden in het beleidsplan niet wordt toegelaten tot schuldhulpverlening, dan is een eerste gesprek/intakegesprek nog steeds nodig. Het dient dan aanbeveling om na te gaan of je een beroep kunt doen op de hardheidsclausule in het gemeentelijk beleidsplan om iemand toch toe te laten.

Uitsluitingsgronden

Het college kan in het beleidsplan vastleggen om schuldhulpverlening te weigeren in de volgende gevallen.

- Recidive: een inwoner die al eerder gebruik heeft gemaakt van schuldhulpverlening kan daar (voor een bepaalde periode) van uitgesloten worden.

- **Fraude:** een inwoner die strafrechtelijk is veroordeeld of een onherroepelijke bestuurlijke sanctie heeft gekregen voor fraude bij een bestuursorgaan, kan (voor een bepaalde periode) worden uitgesloten van schuldhulpverlening.
- **Onrechtmatig verblijf:** een vreemdeling die geen rechtmatig in Nederland verblijvende ingezetene is (volgens artikel 8, onder a tot en met e en l van de Vreemdelingenwet 2000) is uitgesloten van schuldhulpverlening.
- **Geen inwonerschap:** iemand, die volgens de Basisregistratie Personen (BRP), geen inwoner is van de gemeente, krijgt daar geen schuldhulpverlening. In bijzondere omstandigheden kan de gemeente toch schuldhulp aanbieden.

Ondernemerschap is geen reden om iemand uit te sluiten. Sinds 1 januari 2021 bepaalt de Wgs nadrukkelijk dat ook ondernemers worden toegelaten tot schuldhulpverlening.

Verzamel gegevens en informeer relevante partijen

Ga zorgvuldig om met het opvragen en uitwisselen van gegevens:

- Een inwoner hoeft alleen gegevens aan te leveren die je niet uit gemeentelijke gegevensbronnen kan achterhalen (zie ook artikel 6 van de Wgs).
- Je mag gegevens gebruiken die de gemeente heeft verzameld voor de uitvoering van de Jeugdwet, de Participatiewet of de Wmo, als dat nodig is voor de schuldhulpverlening.
- Om de informatie te krijgen die nodig is voor de schuldhulpverlening, mogen schuldhulpverleners gegevens van andere instanties raadplegen, zoals Suwi, CAK, BKR, de Belastingdienst of de afdeling Werk & inkomen en de daarvoor beschikbare digitale registers of tools.
- Als je een inwoner toelaat tot de schuldhulpverlening moet je gerechtsdeurwaarders, kredietvertrekkers, bewindvoeders en de signaalpartners daarover informeren (zie artikel 17 van de Wgs).

Beslis of er sprake is van een crisissituatie

Tijdens de aanmelding bepaal je of er sprake is van een crisis of bedreigende situatie. Volgens de Wgs gaat het in elk geval om:

- gedwongen woningontruiming;
- beëindiging van de levering van gas, water, elektriciteit of stadsverwarming;
- opzegging of ontbinding van de zorgverzekering.

Gemeenten kunnen extra situaties toevoegen aan hun crisisprotocol, zoals:

- aangekondigde boedelverkoop of verkoop van de eigen woning;
- loon- of bankbeslag;
- een faillissementsaanvraag.

En voor ondernemers:

- beslag op (on)roerende zaken dat het voortbestaan van de onderneming bedreigt;
- opzegging van het bankkrediet.

Bij een crisis moet je in ieder geval de stappen ondernemen uit de module Crisisinterventie. Volgens de Wgs moet er dan binnen 3 werkdagen een eerste gesprek met de inwoner zijn om de hulpvraag vast te stellen.

Proces

A. Submodule Eerste gesprek/intakegesprek

Doel

Het eerste gesprek heeft als doel om de hulpvraag vast te stellen en te beoordelen of de inwoner toegang krijgt tot schuldhulpverlening.

Beschrijving

Het gesprek

In het eerste gesprek bepaal je de hulpvraag. Ook verzamel je informatie die je nodig hebt om over de toelating tot schuldhulpverlening te beslissen en om een globale aanpak te kiezen. Je vraagt alleen informatie en gegevens op, die je niet uit gemeentelijke gegevensbronnen kunt halen. Na het gesprek volgt een besluit over de toelating in een gemotiveerde afwijzende beschikking of een toelatingsbeschikking met een Plan van Aanpak op hoofdlijnen.

Beschikking met plan van aanpak op hoofdlijnen

Na het eerste gesprek stuur je de inwoner een beschikking met het besluit over de toegang tot schuldhulpverlening. Een afwijzende beschikking is voorzien van de motivatie voor afwijzing, een toelatingsbeschikking is voorzien van een Plan van Aanpak op hoofdlijnen (zoals omschreven in artikel 4a Wgs).

Als je in of na het eerste gesprek alleen informatie en advies geeft of als de inwoner afziet van verdere hulpverlening, dan kan een beschikking achterwege blijven.

In het Plan van Aanpak op hoofdlijnen staat in elk geval het volgende:

- de hulpvraag van de inwoner;
- de voorgestelde ondersteuning;
- eventueel de organisatie(s) waarnaar je hebt doorverwezen;
- de hoogte van beslagvrije voet voor de inwoner (zie artikel 4a:5 van de Wgs);

- de voorwaarden voor schuldhulpverlening (bijvoorbeeld dat de inwoner geen nieuwe schulden mag maken).

Beëindig hulpverlening niet te snel

Wanneer de inwoner niet is verschenen op het intakegesprek, dan kan dat veroorzaakt zijn door de stressvolle omstandigheden. Om onnodige uitval te voorkomen kun je het volgende doen:

- Neem telefonisch contact op met de klant en maak (eventueel samen met andere betrokken hulpverleners) een nieuwe afspraak.
- Ga na of de inwoner ook te maken heeft met andere hulpverleners en attendeer die erop dat de inwoner niet is verschenen op de afspraak.

Stuur bij beëindiging van de hulpverlening een beschikking

Als je de hulpverlening beëindigt, dan stuur je de inwoner een afwijzende beschikking (als er nog geen toelatingsbeschikking was verstuurd) of een beschikking tot beëindiging. De beschikking voorzie je van argumentatie. Er is bezwaar en beroep mogelijk tegen de beschikking.